

Sayı: 41111086-TİM.İMMİB.GSK.FUARD.2019/3093-101544 İstanbul, 1/11/2019
Konu: 2014/8 Sayılı Pazara Giriş Belgeleri Desteği - Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın uygulaması Hk.

Sayın Üyemiz,

T.C. Ticaret Bakanlığı'ndan alınan 15.10.2019-48515625 tarih ve sayılı yazıda;

12.09.2018 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar'da Değişiklik Yapılmasına Dair Karar" uyarınca Bakanlıkları uhdesinde yürütülen devlet yardımı programları kapsamında destek başvurusuna konu yurt içinde gerçekleştirilen harcamaların Türk Lirası cinsinden belirlenmesi gerektiği, 06.10.2018 ve 16.11.2018 tarihli Resmi Gazeteler'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar'a İlişkin Tebliğ'lerde Değişiklik Yapan Tebliğler" kapsamında, hangi sözleşmelerin döviz cinsinden yapılamayacağını zikredildiği belirtilmektedir.

Aynı yazının devamında; Pazara Giriş Belgelerinin Desteklenmesine İlişkin 2014/8 Sayılı Karar kapsamındaki destek başvurularında firmalarımızca ibraz edilecek pazara giriş belgelerinin giderlerine ilişkin sözleşmeler, faturalar ve ödeme belgeleri dikkate alınarak destek başvurularının ne şekilde sonuçlandırılacağı konusunda T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı ile yapılan görüşmeler sonucunda;

- Yabancı menşeli olsalar da, Türkiye'de yerleşik belgelendirme kuruluşlarının, 32 sayılı Karar'a ilişkin Tebliğ'in 8 inci maddesinin 19 uncu fıkrasında yer alan istisnalara dahil olmadığı ve dolayısıyla "Türkiye'de yerleşik kişi" olarak kabul edilecekleri,
- 13.09.2018 tarihinden önce, Türkiye'de yerleşik kişilerin kendi aralarında yapacakları her türlü sözleşmelerde sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz üzerinden ve dövize endeksli olarak kararlaştırabilecekleri,
- 13.09.2018-13.10.2018 tarihleri arasında, daha önce akdedilmiş yürürlükteki sözleşmelerdeki döviz cinsinden kararlaştırılmış bulunan bedellerin, Türk parası olarak taraflarca yeniden belirleneceği,
- 13.10.2018 tarihinden sonra ise Türkiye'de yerleşik kişilerin sözleşmelerini Türk parası üzerinden yapmaları gerektiği,

hususlarının anlaşarak, 2014/8 sayılı Karar ve ilgili mevzuat kapsamındaki destek başvurularının bu hususlar göz önünde bulundurularak sonuçlandırılmasının tüm İhracatçı Birliklerine muhatap 23.05.2019-4466453 tarih ve sayılı yazılarıyla bildirildiği ifade edilmektedir.

1/3

Sayı: 41111086-TİM.İMMİB.GSK.FUARD.2019/3093-101544 İstanbul, 1/11/2019
Konu: 2014/8 Sayılı Pazara Giriş Belgeleri Desteği - Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın uygulaması Hk.

Bu defa, konu hakkındaki tereddüt ve sorunların devam etmesi nedeniyle T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı ile yeni bir toplantı düzenlendiği ve bahse konu toplantı ile aşağıda özetlenen sonuçlara varıldığı bildirilmiştir.

A. Bilindiği üzere, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar'a ilişkin Tebliğ'in "Döviz Cinsinden ve Döviz Endeksli Sözleşmeler" başlıklı 8 inci maddesinin 7 nci fıkrası,

"Türkiye'de yerleşik kişiler kendi aralarında akdedecekleri; aşağıda belirtilenler dışında kalan danışmanlık, aracılık ve taşımacılık dâhil hizmet sözleşmelerinde, sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya döviz endeksli olarak kararlaştıramazlar.

- Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişilerin taraf oldukları hizmet sözleşmeleri,*
- İhracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler kapsamında yapılan hizmet sözleşmeleri,*
- Türkiye'de yerleşik kişilerin yurtdışında gerçekleştirecekleri faaliyetler kapsamında yapılan hizmet sözleşmeleri,*
- Türkiye'de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri; Türkiye'de başlayıp yurtdışında sonlanan, yurtdışında başlayıp Türkiye'de sonlanan veya yurt dışında başlayıp yurtdışında sonlanan hizmet sözleşmeleri."* hükmünü amirdir.

Bu hükmün (ç) bendinde yer alan "Türkiye'de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri; Türkiye'de başlayıp yurtdışında sonlanan, yurtdışında başlayıp Türkiye'de sonlanan veya yurt dışında başlayıp yurtdışında sonlanan hizmet sözleşmeleri" ile, kesintiye uğramayan ve devamlılık arz eden bir hizmete ilişkin sözleşmelerin kastedildiği ve aslen ilgili hüküm ile **nakliye hizmetleri özelinde** bir düzenlenme gerçekleştirilmesinin hedeflendiği anlaşılmıştır. Dolayısıyla pazara giriş belgelerine ilişkin belgelendirme işlemleri, m.8/7 kapsamında istisnalara dâhil değildir.

B. Yabancı menşeli olsalar da, Türkiye'de yerleşik belgelendirme kuruluşları, 32 sayılı Karar'ın "Tanımlar" başlıklı 2 nci maddesinin (b) fıkrası çerçevesinde "Türkiye'de yerleşik kişi" olarak değerlendirilmektedirler. Öte yandan, mezkûr Tebliğ'in 8 inci maddesinin 19 uncu fıkrası kapsamında dışarda yerleşik kişilerin ülkemizde bulunan şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu gibi birimleri için "**hizmet alan taraf olmaları halinde**" sözleşme ve sözleşmelerden kaynaklanan ödeme yükümlülüklerini döviz endeksli karşılımları mümkündür. Diğer bir deyişle, bu sayılan birimlerin, 2014/8 sayılı Karar kapsamı

2/3

Sayı: 41111086-TİM.İMMİB.GSK.FUARD.2019/3093-101544 İstanbul, 1/11/2019
Konu: 2014/8 Sayılı Pazara Giriş Belgeleri Desteği - Türk Parası Kıymetini Koruma
Hakkında 32 Sayılı Kararın uygulaması Hk.

müracaatlarda hizmet alan değil veren taraf olmaları nedeniyle, yine belgelendirmeye konu sözleşme ve sözleşmeye dayalı ödeme yükümlülüklerinin dövize dayalı kararlaştırılmayacağı anlaşılmıştır.

C. 2014/8 sayılı Karar ve ilgili mevzuat çerçevesinde düzenlenen Küresel Tedarik Zinciri (KTZ) Yetkinlik Projeleri kapsamında Türkiye’de yerleşik kişilerin yurtdışından satın aldıkları makine, ekipman, vb. unsurların “menkul” olarak yorumlandığı ve 32 sayılı Karar’a ilişkin Tebliğ’in 8 inci maddesinin 9 uncu fıkrası kapsamında taşıt harici menkul satış sözleşmeleri ve ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olmasının mümkün olduğu anlaşılmıştır.

D. Sözleşme bedeli ile bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak düzenlenip düzenlenmediğine ilişkin tespitte “sözleşme”nin esas alınması gerektiği, ödeme yükümlülüğüne ilişkin belgelerin (fatura, dekont vb.) de kendilerini doğuran sözleşmeden ayrı olarak düşünülmemeyeceği anlaşılmıştır. Dolayısıyla döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkün olmayan sözleşmelerde ödemelerin TL üzerinden yapılması ve faturanın ve dekontun TL olarak tanzim edilmiş olmasına da mezkûr mevzuat uyarınca imkân bulunmamaktadır.

Bu itibarla, 2014/8 sayılı Karar ve ilgili mevzuat kapsamında firmalarımızca gerçekleştirilen destek başvurularının incelenmesi sonucunda; 12.09.2018 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar’da Değişiklik Yapılmasına Dair Karar’ın, T.C. Ticaret Bakanlığı’nın 23.05.2019-4466453 ile 15.10.2019-48515625 tarih ve sayılı yazıları çerçevesinde yukarıda açıklanan usullerine aykırı bir şekilde, (yabancı menşeli olsalar da) Türkiye’de yerleşik belgelendirme kuruluşlarıyla yapılan belgelendirme giderlerine ilişkin işlemlerde; sözleşme, fatura veya ödeme belgelerinin dövize endeksli veya döviz cinsinden düzenlendiğinin tespit edilmesi halinde söz konusu destek başvuruları değerlendirmeye alınamayacaktır.

Bilgilerini ve gereğini önemle rica ederim.

Dr. S. Armağan VURDU
Genel Sekreter

3/3

